

1. veraja;
2. naloga kramje
opremljena v
(homogeno) linearno

3. izpit iz Analize 3 (3. letnik PM-TM-UM)

4. september 2009

1. Poišči tisto rešitev enačbe

$$y'x^2 \cos \frac{1}{x} = y \sin \frac{1}{x} - 1,$$

za katero velja $\lim_{x \rightarrow \infty} y(x) = 1$.

2. Imejmo enačbo

$$y'' + py' + qy = 0. \quad (1)$$

Dokaži ekvivalenco trditev:

- (a) Prostor rešitev za (1) je translacijsko invarianten.
- (b) Koeficienta p, q sta konstantna.

Pogoj (a) pomeni, da za vsako rešitev f enačbe (1) in vsak $t \in \mathbb{R}$ funkcija $x \mapsto f(x+t)$ spet reši (1).

3. V okolici točke 0 s pomočjo Frobeniusove metode najdi vse rešitve enačbe $xy'' + 4y' - xy = 0$.
4. Naj bo A gladka funkcija, ki slika iz $\mathbb{R}$ v prostor $n \times n$ realnih matrik. Dana naj bo takšna konstanta $C > 0$, da je $\langle A(t)y, y \rangle \leq C$ za vsak $t \in \mathbb{R}$, $y \in \mathbb{R}^n$, $\|y\| \leq 1$. Privzemimo, da vektorsko polje x reši enačbo $\dot{x}(t) = A(t)x(t)$. Dokaži, da za vsak $t \in \mathbb{R}_+$ velja $\|x(t)\| \leq e^{Ct}\|x(0)\|$.
- Nasvet: odvajaj funkcijo $z(t) = \|x(t)\|^2$.

Odgovore dobro utemelji.

Izpit iz Analize 3

12. februar 2009

1. Določi enačbo zrcala, ki svetlobne žarke, prihajajoče iz izhodišča, odbije v smeri vektorja $(-1, 0)$.

yf. izpit 11.1.2010

2. Reši enačbo $2y = 3xy' + 2e^{y'}$.

y' = p

3. Imejmo sistem enačb

$$\begin{aligned}\dot{x} &= ax - 4y \\ \dot{y} &= bx + 2y\end{aligned}$$

- (i) Določi potrebne in zadostne pogoje na konstanti a, b , da bo vsaka rešitev zgornjega sistema periodična.
- (ii) Izberi si poljuben (konkreten) par (a, b) , ki zadošča pogoju iz prejšnje točke, in zanj eksplicitno reši sistem.
4. S pomočjo Laplaceove transformacije reši enačbo

$$xy'' + (3x - 1)y' - (4x + 9)y = 0$$

ob pogoju $y(0) = 0$.

Prvi izpit iz Analize 3

6. junij 2008

1. Reši enačbo $x^2y^3 + y + (x^3y^2 - x)y' = 0$.
2. Naj za realno 3×3 matriko A velja $A^t = -A$. Privzemimo, da funkcija $X : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3$ zadošča diferencialni enačbi

$$\frac{dX}{dt}(t) = AX(t).$$

- (a) Pokaži, da je $\|X(t)\|$ neodvisna od t .
  - (b) Pokaži, da če je $v \in \ker A$, potem je tudi $X(t)v$ neodvisen od t .
  - (c) Izračunaj $\det A$.
  - (d) S pomočjo prejšnjih točk izpelji, da je zaloga vrednosti funkcije X vsebovana v neki krožnici v $\mathbb{R}^3$.
3. Določi potrebne in zadostne pogoje za števila a, b, c ; $a \neq 0$, da bo vsaka rešitev diferencialne enačbe

$$ay'' + by' + cy = (5x^2 - 3)e^{-x^2/2}$$

omejena na $\mathbb{R}$.

4. S pomočjo Laplaceove transformacije reši enačbo

$$xy'' + (3x - 1)y' - (4x + 9)y = 0$$

ob pogoju $y(0) = 0$.

Odgovore dobro utemelji.

Drugi izpit iz Analize 3
24. junij 2008

1. Poišči funkcije $f : (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$, ki zadoščajo naslednjemu pogoju. Izberimo poljuben $x > 0$. Naj bo P pravokotnik s stranicama dolžine x ter y_0 , kjer točka $(0, y_0)$ leži na tangenti na graf funkcije f v točki x . Ploščina P naj bo enaka $3/4$ ploščine lika med abscisno osjo in krivuljo $y = f(t)$ za $t \in (0, x)$.

2. Reši enačbo $(3xy^2 - y) dx + (x + 2y + y^2) dy = 0$.

Nasvet: lahko poskusiš najti integrirajoči množitelj; le-ta je odvisen zgolj od ene spremenljivke.

3. Reši sistem

$$\begin{aligned}\dot{x} &= x - y + z \\ \dot{y} &= -x + 2y \\ \dot{z} &= -x + y + z\end{aligned}$$

4. S pomočjo Laplaceove transformacije reši enačbo

$$xy'' + 3xy' - 3y = 0$$

ob pogoju $y(0) = 0$. Upoštevaj, da po Laplaceovi transformaciji enačba še vedno ostane diferencialna, le da prvega reda.

Odgovore dobro utemelji.

Tretji izpit iz Analize 3
27. avgust 2008

1. V polnem stolitrskem kotlu, imenujmo ga K_0 , je 20-odstotna raztopina soli. Vanj s hitrostjo 7l na minuto priteka voda, izpodrinjena tekočina pa se preliva v drugi kotel, K_1 . Le-ta je na začetku napolnjen z vodo, presežek pa se izliva stran. Po kolikšnem času je koncentracija soli v K_1 največja in koliko tedaj znaša?

Bonus [15 točk]: Denimo, da imamo dodatne kotle $K_2, \dots, K_n$, med seboj povezane na analogen način. Kako se koncentracija soli v K_n spreminja s časom?

2. Reši enačbo

$$y = \log(1 + y'^2).$$

3. Klasificiraj singularne točke enačbe

$$(1 - z^2)y'' - 2zy' + 2y = 0$$

in poišči rešitev te enačbe okrog točke 0.

4. Naj bo $n \in \mathbb{N}$ ter $a, b, c > 0$. Napiši hipergeometrično enačbo, katere rešitev je $\frac{d^n}{dz^n} F(a, b, c; z)$.

Odgovore dobro utemelji.

Prvi izpit iz Analize 3
6. junij 2008

1. Reši enačbo $x^2y^3 + y + (x^3y^2 + x)y' = 0$.
2. Naj za realno 3×3 matriko A velja $A^t = -A$. Privzemimo, da funkcija $X : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3$ zadošča diferencialni enačbi

$$\frac{dX}{dt}(t) = AX(t).$$

- (a) Pokaži, da je $\|X(t)\|$ neodvisna od t .
  - (b) Pokaži, da če je $v \in \ker A$, potem je tudi $X(t) \cdot v$ neodvisen od t .
  - (c) Izračunaj $\det A$.
  - (d) S pomočjo prejšnjih točk izpelji, da je zaloga vrednosti funkcije X vsebovana v neki krožnici v $\mathbb{R}^3$.
3. Določi potrebne in zadostne pogoje za števila a, b, c ; $a \neq 0$, da bo vsaka rešitev diferencialne enačbe

$$ay'' + by' + cy = (5x^2 - 3)e^{-x^2/2}$$

omejena na $\mathbb{R}$.

4. S pomočjo Laplaceove transformacije reši enačbo

$$xy'' + (3x - 1)y' - (4x + 9)y = 0$$

ob pogoju $y(0) = 0$. Upoštevaj, da po Laplaceovi transformaciji enačba še vedno ostane diferencialna, le da prvega reda.

Odgovore dobro utemelji.

Prvi izpit iz Analize 3
6. junij 2008

1. Reši enačbo $x^2y^3 + y + (x^3y^2 + x)y' = 0$.
2. Naj za realno 3×3 matriko A velja $A^t = -A$. Privzemimo, da funkcija $X : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3$ zadošča diferencialni enačbi

$$\frac{dX}{dt}(t) = AX(t).$$

- (a) Pokaži, da je $\|X(t)\|$ neodvisna od t .
  - (b) Pokaži, da če je $v \in \ker A$, potem je tudi $X(t) \cdot v$ neodvisen od t .
  - (c) Izračunaj $\det A$.
  - (d) S pomočjo prejšnjih točk izpelji, da je zaloga vrednosti funkcije X vsebovana v neki krožnici v $\mathbb{R}^3$.
3. Določi potrebne in zadostne pogoje za števila a, b, c ; $a \neq 0$, da bo vsaka rešitev diferencialne enačbe

$$ay'' + by' + cy = (5x^2 - 3)e^{-x^2/2}$$

omejena na $\mathbb{R}$.

4. S pomočjo Laplaceove transformacije reši enačbo

$$xy'' + (3x - 1)y' - (4x + 9)y = 0$$

ob pogoju $y(0) = 0$. Upoštevaj, da po Laplaceovi transformaciji enačba še vedno ostane diferencialna, le da prvega reda.

Odgovore dobro utemelji.